

**ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**ТЕМА 7: «Проведення слідчих
(розшукових) дій »
ЛЕКЦІЯ (4 години)**

Дніпропетровськ – 2016

ПЛАН

Вступ

1. Поняття і значення слідчих (розшукових) дій, умови та підстави їх проведення.

2. Класифікація слідчих (розшукових) дій та їх види.

3. Процесуальна характеристика окремих слідчих (розшукових) дій.

Висновки

Рекомендовані нормативні акти та література:

1. Конституція України [Електронний ресурс] : прийнята 26 черв. 1998 р. — Режим доступу : [http:// search. ligazakon. ua // _doc 2.usf / link 1 / TO12341.html](http://search.ligazakon.ua/_doc2.usf/link1/TO12341.html)
2. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квіт. 2012 р. // *Голос України*. — 2012. — 19 травня (№ 90—91).
3. Кримінальний процес : підручник / Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого" ; за ред.: В. Я. Тація [та ін.]. — Х. : Право, 2013. — 824 с.
4. Молдован А. В. Кримінальний процес України : навч. посіб. / А. В Молдован, С. М. Мельник. — К. : Центр учб. л-ри, 2013. — 368 с.
5. Удалова Л. Д. Суб'єкти кримінально-процесуального доказування : [навч. посіб.] / Л. Д. Удалова, О. В. Рибалка. — К. : КНТ, 2012. — 160 с.

1. ПОНЯТТЯ І ЗНАЧЕННЯ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ, УМОВИ ТА ПІДСТАВИ ЇХ ПРОВЕДЕННЯ

Слідчі дії – це регламентовані нормами процесуального права та здійснювані в рамках кримінально-процесуального провадження уповноваженою на те особою, а також забезпечувані заходами державного примусу та супроводжувані необхідним документуванням процесуальні дії, які являють собою комплекс пізнавально-засвідчувальних операцій, спрямованих на отримання, дослідження та перевірку доказів.

Проведення слідчих (розшукових) дій у нічний час (з 22 до 6 години) не допускається, за винятком невідкладних випадків, коли затримка в їх проведенні може призвести до втрати слідів кримінального правопорушення чи втечі підозрюваного.

Усі слідчі (розшукові) дії проводяться за наявності підстав:

- *Правова підстава* – це сукупність передбачених кримінально-процесуальним законом умов, що дають право слідчому, прокурору, суду проводити ту або іншу слідчу дію.
- *Фактична підстава* – це наявність достатніх відомостей, що диктують слідчому, прокурору, суду необхідність виконання конкретних дій в інтересах встановлення істини у справі.

2. КЛАСИФІКАЦІЯ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ ТА ЇХ ВИДИ

1) основні та додаткові.

Якщо після провадження слідчої (розшукової) дії не в повній мірі досягнута поставлена мета, проводиться додаткова слідча (розшукова) дія (наприклад: додатковий допит, після першого допиту свідка-очевидця, проводиться додатковий допит з метою з'ясування окремих обставин справи вчинення злочину).

2) первинні та повторні.

Повторні – це коли певна слідча (розшукова) дія проводиться знову у повному обсязі. Після першого допиту, огляду, обшуку тощо та сама дія проводиться ще раз в повному обсязі. Коли висновок експерта буде визнано необґрунтованим або інакше викликає сумніви в його правильності, може бути призначена повторна експертиза.

2) первинні та повторні.

Повторні – це коли певна слідча (розшукова) дія проводиться знову у повному обсязі. Після першого допиту, огляду, обшуку тощо та сама дія проводиться ще раз в повному обсязі. Коли висновок експерта буде визнано необґрунтованим або інакше викликає сумніви в його правильності, може бути призначена повторна експертиза.

3) невідкладні (негайні, екстрені) та інші.

Невідкладність проведення слідчої (розшукової) дії може виникнути не тільки на початковому етапі розслідування, а й у ході подальшого його провадження.

Наприклад, достатні підстави для проведення обшуку на квартирі знайомої підозрюваного виникли лише після допиту самого підозрюваного.

4) обов'язкові та необов'язкові.

Обов'язковість слідчої (розшукової) дії може визначатись прямою вказівкою в законі: обов'язкове призначення судово-медичної експертизи для з'ясування тяжкості тілесних ушкоджень; призначення судово-психіатричної експертизи для з'ясування психічного стану підозрюваного чи обвинуваченого; допит підозрюваного після його затримання; допит обвинуваченого у справі, що передається з обвинувальним актом.

Крім того обов'язковість слідчої (розшукової) дії може визначатись вказівкою начальника слідчого відділу або прокурора. Необов'язковість слідчої (розшукової) дії, як правило, визначається межами доказування у конкретній кримінальній справі. Якщо одні і ті ж обставини вчинення злочину одночасно спостерігали на стадіоні численні громадяни, то не обов'язково їх усіх допитувати.

Крім того обов'язковість слідчої (розшукової) дії може визначатись вказівкою начальника слідчого відділу або прокурора. Необов'язковість слідчої (розшукової) дії, як правило, визначається межами доказування у конкретній кримінальній справі. Якщо одні і ті ж обставини вчинення злочину одночасно спостерігали на стадіоні численні громадяни, то не обов'язково їх усіх допитувати.

За своєю процесуальною формою слідчі (розшукові) дії можна поділити на ті які провадяться:

1) з дозволу (ухвали) слідчого судді або без НЬОГО

За ухвалою слідчого судді проводяться:

- огляд житла чи іншого володіння особи;*
- обшук;*
- примусове залучення особи для проведення медичної або психіатричної експертизи.*

2) за постановою прокурора і без неї

За постановою прокурора проводяться:

- огляд трупа, пов'язаний з ексгумацією;
- освідчування особи.

3) за участю понятих без них:

За участю понятих проводяться:

- обшук або огляд житла чи іншого володіння особи;
- обшук особи.

Існує також поділ слідчих (розшукових) дій

на вербальні (допити)

невербальні (огляд, освідкування)

*змішані (пред'явлення для впізнання,
слідчий експеримент).*

3. ПРОЦЕСУАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОКРЕМИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ

2) за постановою прокурора і без неї

За постановою прокурора проводяться:

- огляд трупа, пов'язаний з ексгумацією;
- освідчування особи.

3) за участю понятих без них:

За участю понятих проводяться:

- обшук або огляд житла чи іншого володіння особи;
- обшук особи.

Огляд – це слідча (розшукова) дія, в ході якої виявляють, безпосередньо сприймають, оцінюють і фіксують стан, властивості та ознаки матеріальних об'єктів з метою отримання фактичних даних, що мають значення для встановлення істини у кримінальній справі.

Огляд проводиться слідчим, прокурором з метою виявлення та фіксації відомостей щодо обставин вчинення кримінального правопорушення (ч. 1 ст. 237 КПК України).

Освідчування – це слідча (розшукова) дія, яка проводиться слідчим, або прокурором щодо підозрюваного, свідка чи потерпілого для виявлення на їхньому тілі слідів кримінального правопорушення або особливих прикмет, якщо для цього не потрібно проводити судово-медичну експертизу.

Обшук – слідча (розшукова) дія, що проводиться з метою виявлення та фіксації відомостей про обставини вчинення кримінального правопорушення, відшукання знаряддя кримінального правопорушення або майна, яке було здобуте у результаті його вчинення, а також встановлення місцезнаходження розшукуваних осіб.

Слідчий експеримент – слідча (розшукова) дія, що проводиться слідчим або прокурором з метою перевірки і уточнення відомостей, які мають значення для встановлення обставин кримінального правопорушення, шляхом відтворення дій, обстановки, обставин певної події, проведення необхідних дослідів чи випробувань.

Експертиза - це спрямоване на вирішення певних питань дослідження, що провадиться із застосуванням спеціальних знань з боку компетентних осіб, яких називають експертами.

Експертиза проводиться експертом за зверненням сторони кримінального провадження або за дорученням слідчого судді чи суду, якщо для з'ясування обставин, що мають значення для кримінального провадження, необхідні спеціальні знання.

- *за послідовністю проведення дослідження експертизи можуть бути поділені на первинні і повторні*
- *за обсягом дослідження - на основні і додаткові*
- *за складом виконуваних завдань - на однорідні і комплексні*
- *за кількістю осіб, що беруть участь у провадженні досліджень, експертизи поділяються на одноособові і комісійні.*